

Instytut Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej AR w Lublinie
Zakład Zoologii i Hydrobiologii

Witold KOWALIK

Badania nad fototaktyzmem u wodopójek (*Hydracarina*) w warunkach naturalnych

Исследование фототаксиса у *Hydracarina* в натуральных условиях

The Study of the Phototaxis of Water Mites (*Hydracarina*) in Natural Conditions

WSTĘP

Niewiele opublikowano prac na temat zjawiska fototaktyzmu u wodopójek. W dostępnej mi zagranicznej literaturze znalazłem tylko pracę Böttgera (1), który opisuje laboratoryjne doświadczenia nad reakcją fototaktyczną kilku gatunków tych zwierząt.

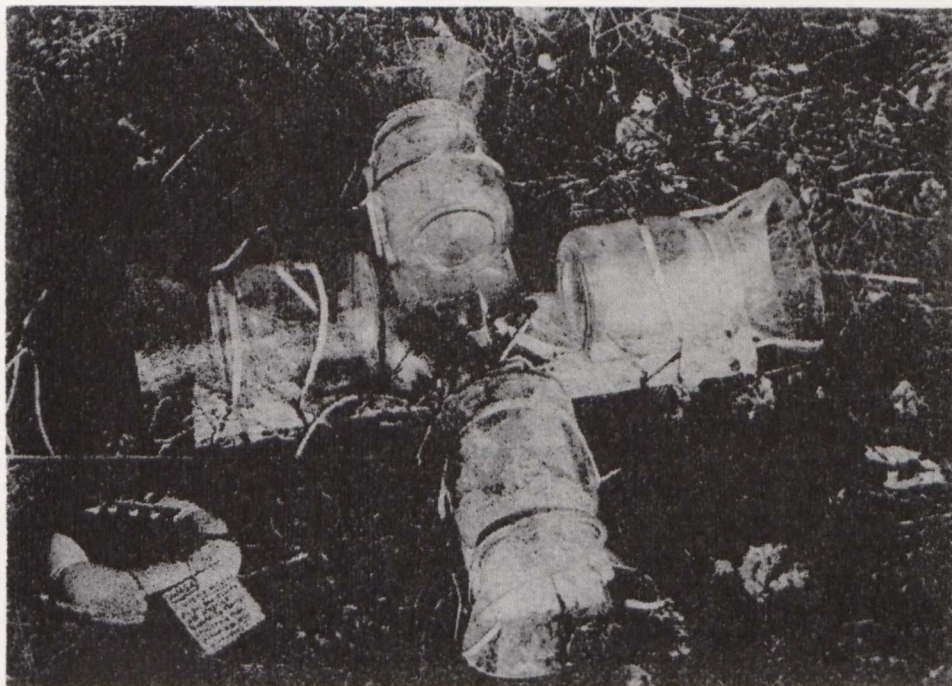
W Polsce badania tego typu prowadzono w warunkach naturalnych (6, 7), stwierdzając silną dodatnią reakcję na światło sztuczne takich gatunków, jak: *Hydrodroma despiciens* (O. F. Müll.), *Limnesia maculata* (O. F. Müll.), *L. undulata* (O. F. Müll.), *Hygrobatas longipalpis* (Herm.), *Unionicola crassipes* (O. F. Müll.), *U. aculeata* (Koen.), *Neumania deltoides* (Piers.), *Piona coccinea* Koch., *P. conglobata* (Koch.), *P. paucipora* (Thor), *P. variabilis* (Koch.) i *Forelia liliacca* (O. F. Müll.).

Oczy wodopójek, jako organ zmysłu odbierający bodźce świetlne, mają dość prymitywną budowę. Ilość komórek siatkówki jest w nich bardzo mała, stąd też zdolność dostrzegania przez nie kształtów obiektów oraz ruchów jest prawdopodobnie minimalna lub żadna (1, 4). W zdobywaniu pokarmu (głównie skopropiaków planktonowych i larw *Diptera*) podstawową rolę odgrywają prawdopodobnie nie oczy, ale zmysł dotyku (1). Dwie pary oczu, znajdujące się na przednim lub grzbietowo-przednim skraju ciała, pełnią jedynie funkcję organu wrażliwego na światło. Reakcja na kierunek padającego światła sztucznego u niektórych wodopójek (*Eylais extendens* O. F. Müll.), *Hydryphantes ruber* (Geer), *Piona nodata* (O. F. Müll.) ma bardzo specyficzny przebieg, gdyż, jak stwierdził Böttger (1), polega ona na odwracaniu ciała stroną grzbietową w kierunku padających promieni (np. od dołu lub z boku). Böttger (1) obserwował także negatywną fototaksję na światło białe u *Arrenurus globator* (O. F. Müll.) i u *Hydryphantes ruber* na światło białe i czerwone.

Badania fototaksji sztucznej u bezkręgowców wodnych w warunkach naturalnych stwarzają duże trudności. Wynikają one z przyczyn fizycznych, chemicznych i biologicznych, gdyż jak podaje Dembowsk i (3), fototaksja może być dodatnia lub ujemna w zależności od wielu czynników, jak np. różne natężenie światła, długość fali świetlnej, temperatura środowiska i jego skład chemiczny oraz aktualny stan fizjologiczny i stadium rozwoju organizmu.

TEREN I METODA BADAŃ

Badania nad fototaksją wodopójek prowadziłem w latach 1967—1968 w różnych siedliskach litoralu słabo eutroficznego Jeziora Bialskiego (Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie). Wyróżniłem 4 siedliska litoralne.

Ryc. 1. Zmodyfikowana pułapka typu Pleczyńskiego i Kajaka
A modified trap of the Pleczyński and Kajak type

I — o dnie mulistym, porośniętym przez *Typha angustifolia* L., na głębokości 1,5—2,0 m.

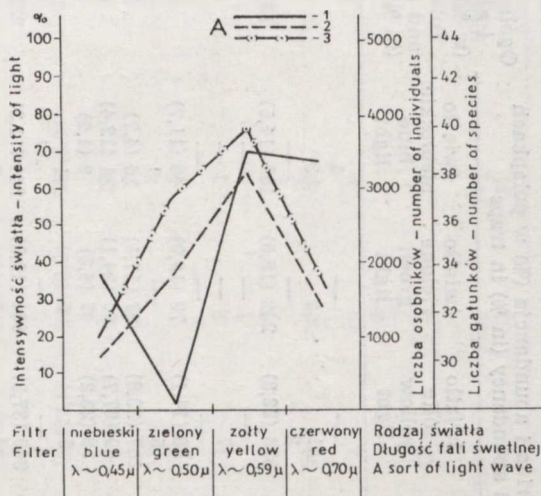
II — o dnie piaszczystym, miejscami pokrytym detritusem, porośniętym przez *Heleocharis palustris* (L) R. et Sch. i *Carex* sp., na głębokości 0,5 m.

III — o dnie piaszczystym bez roślin, na głębokości 0,5—1,0 m.

IV — o dnie piaszczysto-mulistym, porośniętym przez *Myriophyllum alterniflorum* D. C., na głębokości 1,0—2,5 m.

W każdym z tych siedlisk zatapiało na dnie na całą noc (6 lub 9 godzin ekspozycji — w zależności od pory roku) po 5 pułapek typu Pleczyńskiego i Kajaka (9), częściowo zmodyfikowanych (5) przez instalację źródła światła białego (żarówka 6 V, 3 W zasilana akumulatorem), oraz szklanych filtrów barwnych o określonej długości fali świetlnej (λ) — filtru czerwonego — λ 0,70 μ , żółtego — λ 0,59 μ , zielonego — λ 0,50 μ i niebieskiego — λ 0,45 μ (ryc. 1). Pomiaru absorpcji (w %) każdego z tych filtrów (ryc. 2) dokonano za pomocą integratora elektronicznego Kubina i Hładka (2) w zakresie PAR

(światło fotosyntetyczne czynne), pokrywającym się z zakresem widzialnym.* Z przyczyn technicznych nie udało się uzyskać jednakowej intensywności światła przechodzącego przez filtry, co byłoby znacznie łatwiej osiągalne w warunkach laboratoryjnych.

Ryc. 2. Zależność pomiędzy długością fali świetlnej (λ), intensywnością światła (%) a liczbą osobników i gatunków *Hydracarina*; 1 — intensywność światła (%) żarówki wolframowej (6 V, 3 W) w zależności od długości fali świetlnej, 2 — liczba osobników, 3 — liczba gatunków;

wartości A dotyczą światła białego bez filtrów żarówki wolframowej 6 V, 3 W

The dependence between the light wave length (λ), light intensity (%) and the number of individuals and *Hydracarina* species; 1 — light intensity (%) of tungstic bulb (6 V, 3 W) depending on the light wave length, 2 — number of individuals, 3 — number of species;

Values concern the white light without tungstic bulb 6 V 3 W filters

Próby pobierano w dniach: 18 VII 1967 r., 15 II (spod lodu), 7 V, 4 VII i 10 X 1968 r. Ponieważ w pierwszych próbach, pochodzących z pułapek kontrolnych (bez światła), w większości przypadków nie poławiano wodopójek, w następnych — zrezygnowano z ich stosowania. Łowiono natomiast wodopójki w badanych siedliskach przy pomocy czerpaka i drągi.

Celem badań było poznanie reakcji fototaktycznej wodopójek w warunkach naturalnych na światło o różnej długości fali i różnej intensywności.

WYNIKI BADAŃ

W litoralu Jeziora Bialskiego pobrano 100 prób przy pomocy pułapek świetlnych, w których złowiono 12 199 osobników wodopójek należących do 50 taksonów (tab. 1). Najwięcej wodopójek (3709 osobników z 36 gatunków) złowiono w siedlisku IV (*Myriophyllum*), najmniej (1592 osobniki z 36 gatunków) w siedlisku II (*Heleocharis*, *Carex*) — ryc. 3. Najwięcej (39 gatunków) było w siedlisku I (*Typha*), najmniej w III (piasek bez roślin) — 33 gatunki.

* Za wykonanie pomiarów serdecznie dziękuję Dr W. Maczkowi z Zakładu Fizjologii Roślin PAN w Krakowie, dziękuję również Dr. I. Wojciechowskiemu z AR w Lublinie za cenne uwagi.

Tab. 1. Wykaz gatunków *Hydracarina*, ich liczebność i abundancja (%) w litoralu Jeziora Białskiego (pułapki świetlne — lata 1967—1968)*

A list of *Hydracarina* species, their number and abundance (%) in Białskie lake littoral (light traps — 1967—1968) *

Takson Taxon	Rodzaj światła przy pułapce Sort of light at trap				Liczebność <i>Hydracarina</i> i abundancja (%) w pułapkach Number and abundance (in %) in traps				Ogólna liczebność i abundancja (w %) w litoralu Total number and abundance (in %) in littoral
	światło białe light	światło czerwone red light	światło żółte yellow light	światło zielone green light	światło niebieskie blue light	światło niebieskie blue light	światło niebieskie blue light	światło niebieskie blue light	
1. <i>Limnochara aquatica</i> (L.)	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2. <i>Eylais extendens</i> (O. F. Müll.)	2	1	1	2	—	—	—	—	9
3. <i>Eylais undulosa</i> Koen.	—	—	2	—	—	—	—	—	2
4. <i>Hydrodroma despicens</i> (O. F. Müll.)	449 (34,4) *	49 (3,7)	376 (28,8)	242 (18,5)	189 (14,5)	—	—	—	1305 (10,6)
5. <i>Orus longisetus</i> (Berl.)	1	1	7	—	—	—	—	—	16
6. <i>Frontipoda musculus</i> (O. F. Müll.)	8	1	—	—	—	—	—	—	4
7. <i>Limnesia fulgida</i> Koch.	170 (41,5)	56 (13,6)	58 (14,1)	78 (19,0)	48 (11,7)	—	—	—	410 (3,3)
8. <i>Limnesia maculata</i> (O. F. Müll.)	6	3	5	—	—	—	—	—	15
9. <i>Limnesia polonica</i> Schecht.	188 (33,8)	58 (10,4)	187 (33,8)	97 (17,4)	26 (4,7)	—	—	—	556 (4,5)
10. <i>Limnesia undulata</i> (O. F. Müll.)	52 (20,9)	37 (14,8)	69 (27,7)	60 (24,1)	31 (12,4)	—	—	—	249 (2,0)
11. <i>Hygrobates longipalpis</i> (Her m.)	67 (40,9)	50 (30,5)	38 (23,2)	7 (4,3)	2 (1,2)	—	—	—	164 (1,3)
12. <i>Hygrobates nigromaculatus</i> Leb.	—	—	5	6	—	—	—	—	15
13. <i>Hygrobates trigonicus</i> Koen.	3	—	—	—	—	—	—	—	1
14. <i>Atractides ovalis</i> Koen.	1	—	—	—	—	—	—	—	1
15. <i>Unionicola crassipes</i> (O. F. Müll.)	393 (16,8)	341 (14,6)	869 (37,3)	461 (19,8)	264 (11,3)	—	—	—	2328 (19,0)
16. <i>Unionicola minor</i> (Soar)	15	8	25	15	2	—	—	—	65 (0,5)
17. <i>Unionicola gracilipalpis</i> (Viets)	27	5	17	30	1	—	—	—	80 (0,6)
18. <i>Unionicola parvipora</i> Lbl.	40 (20,2)	58 (29,2)	48 (24,2)	35 (17,6)	17 (8,5)	—	—	—	198 (1,6)
19. <i>Unionicola figurata</i> (Koch)	—	1	1	—	—	—	—	—	2
20. <i>Neumania deltoides</i> (Pier s.)	19	22	22	9	2	—	—	—	74 (0,6)
21. <i>Neumania vernalis</i> (O. F. Müll.)	44 (32,6)	22 (16,3)	35 (25,2)	22 (16,3)	12 (8,9)	—	—	—	135 (1,1)
22. <i>Hydrochoreutes krameri</i> Pier s.	202 (34,5)	66 (11,3)	151 (25,8)	134 (22,9)	33 (5,6)	—	—	—	586 (4,8)
23. <i>Hydrochoreutes unguilatus</i> (Koch)	2	—	—	1	—	—	—	—	4
24. <i>Tiphys ornatus</i> (Koch)	1	—	1	—	—	—	—	—	2

L.P.

25. <i>Piona coccinea</i> Koch	248 (52,8)	35 (7,4)	79 (16,8)	91 (19,4)	17 (3,6)	470 (3,8)
26. <i>Piona stjordalenensis</i> (Thor)	19	—	9	13	1	42 (0,3)
27. <i>Piona longipalpis</i> (K rend.)	13	1	5	9	—	28
28. <i>Piona nodata</i> nodata (O. F. Müll.)	—	—	11	4	—	15
29. <i>Piona nodata</i> f. <i>annulata</i> (Thor)	83 (64,3)	18 (13,9)	16 (12,6)	11 (8,5)	1 (0,7)	129 (1,0)
30. <i>Piona pusilla</i> (Neum.)	3	—	3	6	—	12
31. <i>Piona conglobata</i> (Koch)	15	—	10	4	—	29
32. <i>Piona paucipora</i> (Thor)	2676 (61,6)	387 (8,9)	1020 (23,5)	229 (5,2)	26 (0,5)	4338 (35,4)
33. <i>Piona variabilis</i> (Koch)	133 (58,0)	39 (17,0)	20 (8,7)	37 (16,1)	—	229 (1,9)
34. <i>Piona</i> sp. (<i>nymphae</i>)	6	5	3	2	5	21
35. <i>Forelia brevipes</i> (Neum.)	6	1	6	3	—	16
36. <i>Forelia liliacea</i> (O. F. Müll.)	79 (36,4)	32 (14,7)	48 (22,1)	43 (19,8)	15 (6,9)	217 (1,8)
37. <i>Forelia variegata</i> (Koch)	5	—	5	1	—	11
38. <i>Brachypoda versicolor</i> (O. F. Müll.)	23	—	14	11	10	58 (0,4)
39. <i>Miteopsis orbicularis</i> (O. F. Müll.)	22	6	5	10	8	51 (0,4)
40. <i>Arrenurus albatro</i> (O. F. Müll.)	6	3	13	—	2	24
41. <i>Arrenurus bicuspis</i> Berl.	14	1	1	7	3	26
42. <i>Arrenurus claviger</i> Koen.	6	2	—	—	—	8
43. <i>Arrenurus crassicaudatus</i> Kram.	4	—	1	2	1	8
44. <i>Arrenurus cuspidator</i> (O. F. Müll.)	—	—	—	1	—	1
45. <i>Arrenurus latus</i> Barr. et Mon.	15	4	7	1	1	28
46. <i>Arrenurus pustulator</i> (O. F. Müll.)	2	—	—	—	1	3
47. <i>Arrenurus tricuspis</i> Berl.	30	6	20	35	10	101 (0,8)
48. <i>Arrenurus buccinator</i> (O. F. Müll.)	1	—	—	—	—	1
49. <i>Arrenurus globator globator</i> (O. F. Müll.)	24	5	4	19	6	58 (0,4)
50. <i>Arrenurus sinuator</i> (O. F. Müll.)	12	5	10	9	—	36
51. <i>Arrenurus</i> sp. (<i>nymphae</i>)	6	3	3	—	—	12
Fazem osobników — Total of individuals	5142	1336	3230	1750	741	12199
Razem gatunków — Total of species	44	33	40	37	31	50

* Cyfry w nawiasach oznaczają abudancję (%).

* Numbers in brackets denote abundance (%).

Łącznie w litoralu najwięcej osobników — 5142 z 44 gatunków złowiono w pułapkach ze światłem białym; najmniej — w pułapkach ze światłem niebieskim — 741 osobników z 31 gatunków i ze światłem czerwonym — 1336 osobników z 33 gatunków (ryc. 3).

Siedlisko Habitat	Liczebność i abun- dancja w środow. Numbers and abun- dancja in habitat %	Liczebność i abundancja w pułapkach Numbers and abundance in traps								
		10	20	30	40	50	60	70	80	90
		%								
I <i>Typha</i> głęb. depth 1,5-2,0m	3689 [30,1] (139)	580 (29)	557 (22)	1362 (29)	836 (24)	354 (21)				
II <i>Heleocharis</i> , <i>Carex</i> głęb. depth 0,5m	1592 [13,0] (36)	637 (28)		301 (17)	310 (20)	181 (20)	163 (15)			
III Piasek-Sand głęb. depth 0,5-10m	3209 [26,2] (33)	1681 (27)		218 (17)	1007 (25)	250 (21)				53 (11)
IV <i>Myriophyllum</i> głęb. depth 1,0-2,5m	3709 [30,3] (36)	2244 (31)			260 (21)	551 (28)	483 (23)			171 (18)
Razem w lito- ralu—together in littoral	12199 [100] (50)	5142 (44)		1336 (33)	3230 (40)	1750 (37)				741 (31)

□ - 1 ▨ - 2 ▩ - 3 ▩ - 4 ■ - 5

Ryc. 3. Liczebność i abundancja (%) *Hydracarina* w litoralu Jeziora Białskiego w pułapkach świetlnych o różnej barwie światła (1967—1968); 1 — światło białe, 2 — czerwone, 3 — żółte, 4 — zielone, 5 — niebieskie; cyfry bez nawiasów oznaczają liczebność *Hydracarina*; cyfry w nawiasach okrągłych — liczbę gatunków; cyfry w nawiasach kwadratowych — abundancję (%) gatunków w siedliskach

Numbers and abundance (%) of *Hydracarina* in the littoral of Białskie lake in light traps of various light colour (1967—1968); 1 — white light, 2 — red, 3 — yellow, 4 — green, 5 — blue; numbers without brackets — number of individuals; numbers in round brackets — number of species; numbers in square brackets — abundance (%) of species in environments

Na znaczną abundancję (60%) wodopójek w pułapkach ze światłem białym (siedlisko IV) wpłynęły masowe połowy *Piona paucipora* (1434 osobniki); również w siedlisku III gatunek ten wyraźnie dominował w pułapkach ze światłem białym (1111 osobników). Dominant w siedlisku I — *Unionicola crassipes* — wykazywał bardzo silną fototaksję, szczególnie na światło żółte (735 osobników). Wpłynęło to na najniższą (16,3%) w tym siedlisku liczebność wodopójek w pułapkach ze światłem białym.

W większości przypadków, zarówno w pułapkach świetlnych, jak i w połowach czepakowych lub dragą, obserwowano podobny rozkład abundancji gatunków.

Biorąc pod uwagę charakter reakcji wodopójek na różną intensywność światła: największą (białego) i średnią (niebieskiego) można wśród nich wyróżnić 3 grupy (tab. 1, ryc. 4):

1. Gatunki, których pozytywna reakcja na światło białe jest bardzo duża (powyżej 50%), natomiast na światło niebieskie — bardzo mała (0—4%): *Piona paucipora*, *P. coccinea*, *P. variabilis* i *P. nodata* f. *annulata* (Thor).

2. Gatunki, których pozytywna reakcja na światło białe jest średnia (20—40%), a na światło niebieskie — na ogół duża (1—14%): *Hydrodroma*

Nie bez znaczenia może być też fakt, że światło o barwie czerwonej jest najsilniej pochłaniane, natomiast światło zielone i niebieskie przenika najgłębiej i w największych ilościach do wody zbiorników nie zanieczyszczonych (10). Tak więc światło zielone może być odbierane przez oczy wodopójek w znacznie intensywniejszym stopniu i ze znacznie większej odległości (adaptacja do środowiska) aniżeli nawet obiektywnie intensywniejsze światło czerwone lub niebieskie.

Interesujące jest również stwierdzenie minimalnej fototaksji na światło czerwone (3,7%) i dość dużej (14,5%) na światło niebieskie u *Hydrodroma despicens*. Dość silną dążność do światła czerwonego (około 30%) wykazywały: *Unionicola parvipora* i *Hygrobatas nigromaculatus* oraz *Piona variabilis* (17%), której to w pułapkach ze światłem niebieskim nie znaleziono.

Niższa temperatura wody (poniżej 14°C) ogranicza znacznie aktywność i iowność wodopójek (6, 8) oraz wyraźnie zmniejsza pozytywną reakcję fototaktyczną (tab. 2).

Tab. 2. Zależność pomiędzy temperaturą wody a liczebnością gatunków i osobników *Hydracarina* złowionych przy pomocy pułapek świetlnych w Jeziorze Bialskim
The dependence between the water temperature and number of *Hydracarina* species and individuals fished by means of light traps in Bialskie lake

Data pobrania próby Date of collecting a sample	Czas ekspozycji pułapek (godz.) Time of traps exposition (hrs)	Temperatura wody (°C) Water temperature (°C)	Liczba osobników Number of individuals	Liczba gatunków Number of species
18 VII 1967	6	22,5	2858	41
15 II 1968	9	1,2	23	2*
7 V 1968	6	17,0	5614	37
4 VII 1968	6	20,5	3509	39
10 X 1968	9	8,5	195	18

* *Unionicola crassipes* i *Hygrobatas longipalpis* (próby spod lodu — samples from under ice).

Mimo prowadzonych badań nad fototaksją organizmów wodnych zjawisko to nie zostało jeszcze dostatecznie wyjaśnione. Wydaje się, że badania w warunkach laboratoryjnych przyniosą zadowalające wyniki.

PIŚMIENNICTWO

- Böttger K.: Die Bedeutung des Lichtes für die Lage — und Richtungsorientierung einiger Süßwassermilben (*Hydrachnellae Acari*). Zool. Anzeiger 169 (11/12), 476—484 (1962).
- Czopek M.: Metody pomiaru światła w ekofizjologii. Wład. Botan. 12 (1), 3—23 (1953).
- Dembowski J.: Psychologia zwierząt. „Czytelnik”, Warszawa 1950.
- Lang P.: Über den Bau der Hydrachnidenaugen. Zool. Jb. Anat. 21 (3), 453—490 (1905).
- Kowalik W.: Chrząszcze wodne (*Coleoptera aquatica*) Jezior Sosnowickich na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska sectio C 23, 283—300 (1968).
- Kowalik W.: Wodopójki (*Hydracarina*) Jezior Sosnowickich na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio C 28, 331—351 (1973).
- Pieczyński E.: Notes on the Use of Light Traps for Water Mites (*Hydracarina*). Bull. Acad. Pol. Sci. Cl. II 10 (10), 421—424 (1962).
- Pieczyński E.: Analysis of Numbers, Activity, and Distribution of Water Mites

- (*Hydracarina*), and of some other Aquatic Invertebrates in the Lake Littoral and Sublittoral. Ekol. Pol. seria A 12 (35) 691—735 (1964).
9. Pieczyński E., Kajak Z.: Investigations on the Mobility of the Bottom Fauna in the Lakes Taltowisko, Mikołajskie nad Sniardwy. Bull. Acad. Pol. Sci. Cl. II 13 (6), 345—353 (1965).
10. Starmach K.: Wody śródlądowe, Zarys hydrobiologii. Kraków 1969.

РЕЗЮМЕ

Исследования проводились в 1967—1968 гг. в литорали Бяльского озера при помощи ловушек типа Печиньского и Каяка (9), модифицированных (5) цветными фильтрами в случае источника света (при определенной длине световой волны) — рис. 1.

Было поймано 12 199 особей *Hydracarina*, принадлежащих к 50 видам и формам (табл. 1). Количественные результаты ловли на цветные фильтры и в разных пунктах литорали даны в табл. 1 и на рис. 3, 4.

Явление фототаксии у водных организмов (3) очень сложное, так как большинство из них, как *Hydracarina* (4, 1), имеют примитивное строение и примитивную функцию глаз. Больше всего было поймано видов *Hydracarina* на белый, желтый и зеленый свет (длина световой волны 0,50—0,59 μ) несмотря на то, что интенсивность зеленого света была небольшой — 0,7% (рис. 2). Учитывая характер реакции отдельных видов *Hydracarina* на свет разной интенсивности, автор выделил 3 группы видов с различной степенью стремления к белому и голубому свету. Установил также отрицательное влияние низких температур воды (от 1,0 до 8,0°C) на активность и фототаксис *Hydracarina* (табл. 2).

Более точные и объективные данные о фототаксисе можно получить только в соответственно контролируемых лабораторных условиях.

SUMMARY

The investigations were carried out in the littoral of lake Bialskie during the years 1967—68 with the use of traps of the Pieczyński and Kajak type (9), modified (5) by the application of coloured filters at the light source (of a determined wave length) — Fig. 1.

In result of the investigations, 12199 *Hydracarina* specimens belonging to 50 species and forms were caught (Table 1). The quantitative dragging results with the use of coloured light and in various littoral environments are presented in Table 1 and Figs. 3, 4.

Because of the considerable complexity of the phototaxis phenomenon in aquatic organisms (3) and the primitive structure and function of the *Hydracarina*'s eyes (4, 1) certain difficulties in the interpretation of the phenomenon exist. Apart from the white light, the largest number of *Hydracarina* were caught when yellow and green lights were used (wave length 0,50—0,59 μ) in spite of very small intensity of the green light — 0,7% (Fig. 2). Taking into consideration the reaction character of individual *Hydracarina* species to light of various intensity, three groups of species of different degree of tendency to the white and blue light were distinguished. A negative influence of lower water temperatures (1,0 to 8,0°C) on the activity and phototaxis of the *Hydracarina* was also observed (Table 2).

More precise and objective results of phototaxis investigations can be obtained only in appropriately controlled laboratory conditions.

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the war. It is a very interesting and comprehensive survey of the state of affairs in the various countries of the world.

The second part of the report deals with the military situation. It gives a detailed account of the operations of the various armies and navies, and the progress of the war on the various fronts.

The third part of the report deals with the economic situation. It gives a detailed account of the production and distribution of goods and services in the various countries, and the effect of the war on the economy.

CHAPTER II

The first section of this chapter deals with the military situation in the various theatres of war. It gives a detailed account of the operations of the various armies and navies, and the progress of the war on the various fronts.

The second section of this chapter deals with the economic situation in the various countries. It gives a detailed account of the production and distribution of goods and services, and the effect of the war on the economy.

The third section of this chapter deals with the political situation in the various countries. It gives a detailed account of the progress of the war, and the effect of the war on the political situation.